

År 1979, den 10. september, afsagde overfredningsnævnet følgende

a f g ø r e l s e

om fredning af arealer ved Risebæk i Åkirkeby kommune (sag nr. 2381/78).

Fredningsnævnet for Bornholms amts fredningskreds afsagde den 26. maj 1978 kendelse om fredning af arealer ved Risebæk i Åkirkeby kommune. Fredningen omfatter de nederste ca. 1.000 m af Risebækdalen, ialt ca. 12,5 ha, mellem hovedlandevej nr. 175 Rønne-Pedersker og kysten og vedrører 4 forskellige ejendomme, hvoraf den ene er i statens eje. Fredningssagen var rejst af Danmarks Naturfredningsforening og fredningsplanudvalget for Bornholm amt med tilslutning af naturfredningsrådet.

Fredningen tilsigter at sikre områdets videnskabelige værdier mod ødelæggelse eller beskadigelse. Endvidere ønskes det store besøg, der hidtil har fundet sted i dalen i undervisningsmæssigt og videnskabeligt øjemed, lagt i mere ordnede rammer samt sikret vejadgang og renholdelse af området m.v.

Kendelsen er indbragt for overfredningsnævnet af de 3 berørte private ejere. Ejerne har fundet fredningen for vidtrækkende i forhold til de geologiske og videnskabelige interesser, der knytter sig til området.

Efter besigtigelse og møde med de i sagen interesserede finder overfredningsnævnet, at der til Risebækdalen og tilstødende kystareal knytter sig så betydelige landskabelige og navnlig naturvidenskabelige interesser, at arealerne bør undergives fredning, hvorved der endvidere åbnes mulighed for landskabspleje og regulering af den offentlige adgang.

Det er derimod ikke mod ejerens protest fundet påkrævet at lade Risegårds bygninger og have undergive fredning. Det fredede område udgør herefter ca. 11 ha.

De bebyggelsesregulerende fredningsbestemmelser er ændret som en konsekvens af den foretagne begrænsning af det fredede område.

Der er endvidere foretaget en - væsentligst redaktionel - ændring af bestemmelserne om vegetationsforhold.

Overfredningsnævnet har fundet det ubetænkeligt at udvide adgangen til området ad de udlagte stier til også at gælde offentligheden. Dette kan næppe forventes at medføre de under sagen påståede slidvirkninger, hvorved bemærkes, at de fastsatte retningslinier for områdets indretning (skilte, stier m.v.) netop tager sigte på at begrænse uønsket publikumsslid. Endvidere er fredningsnævnet bemyndiget til - eventuelt på foranledning af naturfredningsrådet eller fredningsstyrelsen - at tage spørgsmålet om adgangsforholdene op, såfremt hensynet til de geologiske forekomster tilsiger dette.

Overfredningsnævnet har fundet ikke at burde tillade udvidelse af parkeringspladsen på matr.nr. 55 a eller indretning af rasteplass ved opstilling af borde, bænke m.v., hvorfor bestemmelsen herom i fredningsnævnets kendelse er udgået.

Den i fredningsnævnets kendelse indeholdte bestemmelse om indskrænkning i naturfredningslovens regler om offentlig adgang har overfredningsnævnet ophævet som overflødig.

Der pålægges herefter de på fredningskortet angivne arealer af ejendommene matr.nr. 45 a, 55 i, 46 a, 48 c og 55 a, Åker sogn, med tilhørende umatrikulerede strandareal følgende fredningsbestemmelser:

I. De fredede arealer skal bevares i deres nuværende tilstand med de nednævnte undtagelser.

II. Anlægsvirksomhed.

De fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger, bortset fra transformestationer til lokal el-forsyning.

Arealerne må ikke benyttes til camping.

Etablering af oplagspladser er ikke tilladt.

Bilophugningsplads må ikke etableres.

Arealerne må ikke hegnes, bortset fra nødvendige kreaturhegn.

Arealerne må ikke benyttes til henkastning af affald.

Terrænformerne må ikke ændres ved afgravning, stenbrydning og opfyldning, bortset fra udbedring af dæmningen ved dammen på matr.nr. 45 a, Åker sogn.

III. Vegetationsforhold.

Ådalens karakter af blandet løvskov skal opretholdes.

Forstmæssig pleje og udnyttelse af nu skovbevoksede arealer skal kun være tilladt ved plukhugst og selvforyngelse og i begrænset omfang ved genplantning efter mindre afdrift. Udover foryngelse af de 2 eksisterende nåletræsbeplantninger må beplantning med nåletræ ikke finde sted.

Uden for de nuværende bevoksninger må plantning med træer og buske ikke finde sted.

De arealer, der ved fredningens gennemførelse henligger udyrkede, må ikke opdyrkes, bortset fra det på fredningskortet med særlig signatur "vedvarende græs" angivne areal af matr.nr. 46 a, Åker sogn, hvor der tillades en nyudlægning med græs.

IV. Vandløbet.

Ændring af åens naturlige løb, herunder regulering, rørlægning eller sænkning af åens vandstand, må ikke finde sted.

V. Offentlighedens adgang, stianlæg, skiltning m.v.

Offentligheden tillægges ret til gående færdsel ad de på fredningskortet viste stier.

Stierne anlægges og vedligeholdes af Bornholms skovdistrikt.

Anlægget og vedligeholdelsen skal ske efter en samlet plan, der udarbejdes af skovdistriktet efter forhandling med naturfredningsrådet og forelægges fredningsnævnet til godkendelse.

I ovennævnte plan indgår endvidere fastsættelse af ordensreglement og foretagelse af skiltning.

I planen skal indgå, at der fra kysten til vandfaldet med graptolitskifferen med mindst muligt indgreb anlægges en natursti. Ud for vandfaldet skal der foretages en afskærmende hegning - evt. med etablering af en slags terrasse - hvorfra besøgende kan besigtige graptolitskifferen.

Der må ikke hverken på parkeringspladsen ved vejen, på stranden eller ved stien opsættes henvisningsskilte til vandfaldet.

Ved vandfaldet kan der opsættes skilte med oplysning om forekomsten samt evt. med forbud mod borthugning af materiale i bruddet.

Fredningsnævnet kan - evt. på foranledning af naturfredningsrådet eller fredningsstyrelsen - foretage regulering af adgangsforholdene, såfremt hensynet til

de geologiske forekomster tilsiger dette.

Det fredede område er i sin helhed tilgængeligt for videnskabelige undersøgelser.

VI. Pleje af området.

Bornholms skovdistrikt skal uden udgift for ejerne og efter forudgående aftale med disse - eller, hvis aftale ikke kan opnås, med fredningsnævnets godkendelse - kunne foranledige en ønsket tilstand opretholdt ved selektiv hugst samt ved ekstensiv græsning med får på skrænterne mod kysten med henblik på en begrænsning eller udryddelse af visse træer.

Udgifter til opsyn med stierne, renholdelse af disse og deres nærmeste omgivelser for affald, efterladt af publikum, er lodsejerne uvedkommende, men udføres ved skovdistriktets foranledning.

Ejerne er pligtige til uden erstatning at tåle den nødvendige færdsel for renholdelse af stierne med nærmeste omgivelser, ligesom de skal tåle opstilling af affaldsstativer og anvisning for publikum.

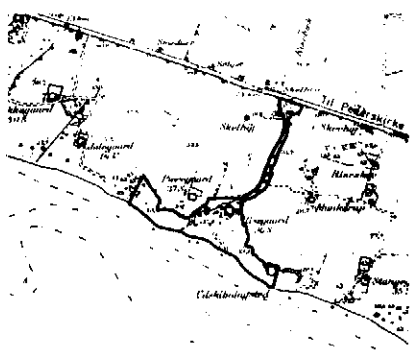
VII. Vejregulering.

Fredningen er ikke til hinder for udvidelse af hovedlandevejen.

P. O. V.


G. Hermann.

755: Nils Chr. Nielsen, Skovdistriktet, 24. Marts 1941
555: Erik Sørensen, Skovdistriktet, 24. Marts 1941



1:20000

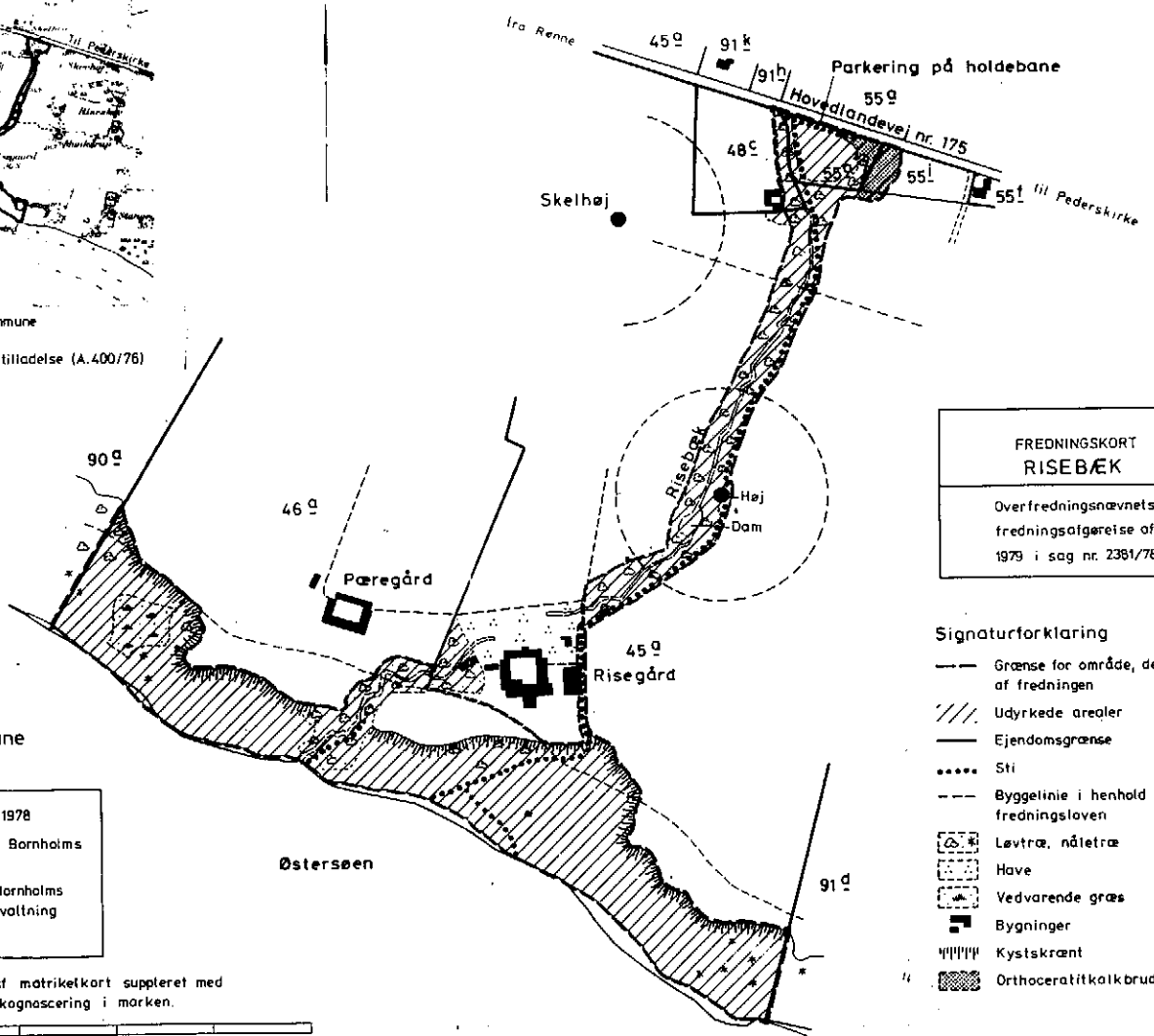
Udarbejdet af Bornholms omtskommune
Til brug ved fredningsager
Særtryk med Geodætisk Instituts tilladelse (A.400/76)

Arealer ved Risebæk
Aaker, Aakirkeby kommune
Bornholms amt

Grundkort udarbejdet: April 1978
af fredningsplanudvalget for Bornholms
amt
Rettelser, tilføjelser m.v. af Bornholms
omtskommune, teknisk forvaltning
Data: 29.6.1979

Planen er tegnet på grundlag af matrikelkort suppleret med
situation efter luffotos og rekognoscering i marken.

1:4000
100 0 100 200 300 400 m



FREDNINGSKORT
RISEBÆK
Overfredningsnævnets
fredningsafgørelse af
1979 i sag nr. 2381/78

Signaturforklaring

- Grænse for område, der omfat af fredningen
- /// Udyrkede arealer
- Ejendomsgrænse
- Sti
- - - - - Byggetlinie i henhold til natl. fredningsloven
- ☼ Løvtræ, nåletræ
- Have
- ▨ Vedvarende græs
- Bygninger
- ||||| Kystskrænt
- ▩ Orthoceratitkalkbrud